

בית מדרש רב פעלים ע"ש מרן הרב יוסף חיים זי"ע בראשות כב' מו"ר הרב אורי סבן שליט"א

אורי וישעי הגיליון התורני

כניסת שבת: 17:22
 יציאת השבת: 18:25 לדעת ר"ת: 19:01

בתם פז – מיאוריץ צל הפרשה

עטרת פז

הכלי יקר מביא בשם המדרש, למה מתחילין התינוקות ללמוד פרשת ויקרא, מפני שחומש ויקרא מדבר מענייני הקרבנות, ומה הקרבנות טהורים, כן תינוקות של בית רבן טהורים. וזהו הרמז אל"ף קטנה, לרמז שהקטנים יתחילו כאן את לימודם. וגם שאל"ף היא הראשונה של כל האותיות. ומן האות הזאת מתחילים בראשונה. עוד טעם כתב הכלי יקר, מפני שאל"ף הוא מלשון לימוד, כמו שכתוב ואאלפך חכמה, לרמז שאין הלימוד מתקיים אלא במי שמקטין את עצמו, דהיינו שאינו מתגאה, וגם משה זכה שהקב"ה יתגלה לו, לפי שהקטין עצמו וברח מן השררה, כמו שאמר לא איש דברים אנכי.

★ קרבן מכס ★

אדם כי יקריב מכס קרבן לה' מן הבהמה (א, א)
 רבנו האלשיך הקדוש כתב, דעיקר העבודה של הבאת קרבן לה' הוא, שיחשוב בלבו, כי מן הדין היה הוא עצמו ראוי שיעשו לו מה שעושים לבהמה, לשרוף את האיברים ווריקת הדם ח"ו, על חטאיו שחטא, ורק הקב"ה ברוב רחמיו וחסדיו, החליף זאת על הבהמה במקומו של האדם, וזה הכוונה, אדם כי יקריב מכס, שהקרבן צריך להיות מכס, דהיינו האדם עצמו, ורק קרבן לה' מן הבהמה, שהבהמה הוא במקומו.

והוסיף לבאר ג"ע מרן החיד"א: שכמו שאדם הראשון עשה קרבן מתוך התעוררות שבאה מחמת עצמו, ולא מפני שראה כך אצל אחרים, כך כל מביא קרבן, צריך שהתעוררות תבוא אצלו מצד עצמו ולשם שמים, ולא מפני שראה שגם אחרים עושים כן.

❖ ומלק את ראשו ❖

כתב בספר החינוך, מה הטעם שבעולת העוף עושים מליקה, ולא כשאר הקרבנות שצריך שחיטה, מפני שבני ישראל נמשלו ליונה, ובני ישראל נקראים בתורה עם קשה עורף, לכן עושים מליקה, שהיא קציצת העורף, לרמז, שיש להסיר את הקשה עורף מן היונה שהם בני ישראל. ויש מוסיפים, הטעם שבעולת העוף כשר אפילו אם יש בו מום, מפני שכתוב אצל בני ישראל "לא הביט און ביעקב" שהקב"ה מעלים עינו מחסרונות ומומי בני ישראל, ולכן גם ביונה שבני ישראל משולים כמותה, כשר אפילו עם מום. ורק אם יש חסרון גדול כמו מחוסר אבר זה פסול.

מובא בשמו של מרן רבנו הגדול רבי יוסף חיים זי"ע בשם המדרש: אדם כי יקריב מכס קרבן לה', בשעה שצויה הקב"ה לישראל פרשת הקורבנות, נתקבצו אומות העולם אצל בלעם הרשע, אמרו לו מפני מה צויה הקב"ה לישראל פרשת קורבנות, ולנו לא ציווה? השיב להם: שוטים שבעולם, ישראל שקיבלו את התורה, נתן להם פרשת קורבנות, אבל אתם שלא קיבלתם התורה לא נתן לכם פרשת הקורבנות." ע"כ לשון המדרש.

יצריכים לשאול מה הקשר בין התורה לקורבנות? הרי תורה מכפרת לעם ישראל, ולגוים אין להם את התורה, אלא עבירות ודאי יש להם, וכידוע שנצטוו הגוים על שבע מצוות בני נח, ומדוע שלא ניתן לגוים האפשרות להתכפר, כפי שיש לעם ישראל.

מתרין הרב זצ"ל במשל, לאדם שיש ברשותו גביע זכוכית יקר ערך ירושה מאבות אבותיו, בעל ערך כספי רב ורגשי כאחד, והיה מעשה שטן יום אחד שרעייתו לא נזהרה ובמהלך עבודת הבית נפל הגביע ונשבר, מה אשה זו תעשה? מה אפשר ליעץ לה? האם תבשל לו תבשיל שמאד אוהב הבעל, או תערוך יפה את השלחן, או אולי תעשה מה שעשתה אסתר המלכה, "ותשא חן וחסד לפניו", הרי בלאו הכי לא יגרש את אשת נעוריו, וכך לא יקצוף על אשתו יותר. אך אם הפקיד הגביע בידי אדם זר והלה שברו, הוי ואבוי לו, ולא יועיל לאותו שומר אם יזמינו למסעדה הכי מהודרת ביותר, אלא עליו לשלם טבין ותקלין על מעשהו.

ונראה לענ"ד שזו תשובת המדרש: קבלת התורה היתה למעשה כריתת ברית עם הבורא, וככל שהעבירה חמורה, ככל שהיתה מכעיסה, אנו חשובים יותר ויקרים יותר לבורא יתברך, והקב"ה יעץ לנו כיצד לפייסו כביכול במעשה הקורבנות, אבל אומות העולם לא קיבלו את התורה, הרי לא כרתו ברית עם ה' ומדוע יתפייס בקרבן? שלם ישלמו אומות העולם את מלוא המחיר, ויענשו אף על השוגג כמזיד.

ולדעת שבחר ה' בנו מכל העמים, ונקראנו לפני המקום "בנים אתם לה' אלוהיכם", ועם ישראל מבקש למצוא חן בעיני הקב"ה כמו אשה לבעלה, גם כשהיא שוברת כוס....

נשתדל אנו וזאת על מנת לבצר את חומת התורה הקדושה, לומר עד מזמור תהלים, עוד שיעור, עוד מעשה חסד, ובכך נקרב את הגאולה, שמצפים אנו לה שנים.

ד"ת לעיני ר' מרדכי ניזרי בן סוליקה ז"ל
 נתרם על ידי המשפחה

הליכות מלבי

נושא: הלכות פסח

זכור לדוד – לכבודו של ר' דוד ריאחי ז"ל

בליל שבת פרשת ויקהל פקודי נפטר, בגיל 84, זקן החזנים המזרחיים, הפייטן בעל השם העולמי, נז"י החזן ר' דוד ריאחי ז"ל, לאחר יסורים קשים.

המנוח ז"ל נולד בתוניס ביי"ז בכסלו התרפ"ט. עלה לישראל בשנת התשט"ו והתגורר בירושלים ברחוב בצלאל ליד בית הכנסת "עדס", שימש כחזן בבית הכנסת "אהל משה" לעדת הטורקים בראשות הרב ברדוגו, ובלילות שבת חיזן ופיט בבית הכנסת עדס, שאף מרן הגר"ע יוסף שליט"א הגיע לשמוע אותו והיה נהנה מאד. מאוחר יותר נקרא על-ידי רבה של נתניה, הגאון רבי דוד שלוש שליט"א, לבוא ולשמש כחזן קבוע בבית הכנסת זכור לדוד, וכן עבד בלשכת הרבנות במחלקת הנישואין.

בימי חג ומועד היה מוזמן לעיתים לביתו של פאר הדור מרן הגר"ע יוסף שליט"א, שם היה מנעים מקולו, גם בהילולא השנתית בישיבה כסא רחמים היה מגיע באופן קבוע ושר לכבודה של תורה, ישיבת כסא רחמים הוציאה לכבודו קלטת שבה פייט את שירי רבי יהודה הלוי, ובין השירים מושמעת שיחתו של ראש הישיבה הגר"מ מאזוז שליט"א.

ר' דוד ז"ל המכונה ה"סבא של החזנות", הינו תלמידו המובהק של החזן העולמי ר' אשר מזרחי ז"ל אשר היה בעל ידע אדיר במקאמים, ושיריו מושרים עד היום כדוגמת "חביבי", "נגילה הללויה" ועוד, ר' דוד פעם הגדירו: "ענק הענקים, הן מבחינת חיבור שירים שעד היום לא קם אחד כמוהו והן מבחינת ידע עצום ורב שהיה לו ולימד אותנו, ובכלל בכל הדברים הוא היה מקצוען ואפילו היה מכניס שמות של רבנים ות"ח מתונס בתוך השירים שלו, לדוגמא: היה ת"ח אחד בתוניס ששמו היה הרב מאיר מסאס, אשר מזרחי כתב שיר לכבודו והכניס את שמו בתוך, שיר הנקרא "לבבתיני רעייתי" ובתוך הבית הראשון שלו הוא הכניס את שמו בצורה כזאת: "פניך על כל יומי מאיר. משש לבי", וכו'. ומלבד שהיה חזן גדול בתוניס, גם היה מלמד מקהלת ילדים והיה לו ג"כ מקצוע שהיה מעטר את הכיסויים של הטלית והתפילין וכולם היו באים אצלו לעטר. אין כמוהו בחזנות ולא בקריאת התורה היפה שלו, היה מבטא את שקורא בתורה בצורה עמוקה ביותר".

רבי דוד התחיל לפייט כבר מגיל 9, היו מזמינים אותו בלוויית ר' אשר מזרחי, שם היו שרים שירי בקשות ושירי אליהו הנביא למוצאי שבת וכן בקריאת התורה, עד שבסוף כבידו המלך בכבודו ובעצמו והזמינו לשיר בארמון שלו באירוע משפחתי,

רבי דוד היה בעל ידע נדיר, לא רק בקולו אלא גם בלחן ובפיוטים שכתב, הניגון המפורסם ביותר בעולם, שאין בית כנסת ספרדי שלא משמיע את ניגונו בליל שבת, הוא לחן "ושמרו בני ישראל" במקאם נהוונד, וכך סיפר: "אני הלחנתי אותו ולימדתי את זה בהרבה ארצות, כמו פנמה, ארגנטינה, מקסיקו, ברזיל וגם בארה"ב, באמת בכל העולם הלחן הזה התקבל בתהודה רבה, בסיעתא דשמיא, אני מתפלל מאד, איך זה הופך בכל בתי הכנסיות וכולם קלטו את זה מיד ואכן, כאשר אני מגיע לבתי הכנסת ושומע את זה, דבר זה משמח אותי מאד".

תהא נשמתו צרורה בצרור החיים, אכ"י

(א) ארונות מטבח – ניקיון יסודי עד כמה שאפשר. ואם לא משתמשים, אפשר גם לסגור ולסמוך על המכירה.

(ב) השיש של המטבח – יש לנקות את השיש היטב בכל הפינות והסדקים. יש לערות מים רותחים מכלי ראשון בעודם מבעבעים, וניתן להשתמש בשיש בפסח, אולם, יש שמחמירין ועוטפים את השיש בניר אלומיניום וכו'.

(ג) הכיור – יש לנקות באופן יסודי את הכיור משאריות החמץ. ובפרט במקום החיבור לשיש, ובאם יש נקבים יש לדאוג לסתמם בחומרים הנחוצים (סילקון וכו'). ולאחר הניקוי הכשרו בעירו מים רותחים כדין השיש. ויש שמחמירין להניח כיור פלסטיק מיוחד לפסח.

(ד) כיור מנירוסטה – ינקה אותו היטב ואח"כ יערה עליו מים רותחים מכלי ראשון, ודיו.

(ה) מסננת הכיור, יש לנקותה היטב ולהגעילה, אולם יש להחמיר ולהחליף הרשת ולקנות רשת מיוחדת לפסח.

(ו) מקרר ומקפיא – יש לנקות באופן יסודי. יש הנוהגים לכסות בנייר.

(ז) כיריים – יש לנקות תחילה היטב בחומרים חריפים ומפגמים. ולאחר מכן יש ללבן בליבון קל את מסגרות המתכת (חצובות), עליהן עומדים הסירים מכל צדדיהן. ויש שנהגו לכסותן ברדיד אלומיניום. על המשטח יש לערות מים רותחים מכלי ראשון. ויש שמחמירין לכסות את מקום מעמד הסירים והמשטח ברדיד אלומיניום לכל ימי החג.

(ח) תנור אפיה – כלל נקוט, אין להשתמש בתנור 24 שעות לפני ההכשרה. יש לנקות את פנים התנור היטב בחומרים חריפים המיועדים לכך. אחר כך יש להסיק את התנור למשך כשעה, בדרגת החום המרבי. אולם, הרוצה להשתמש בתנור לאחר הכשרו ימתין תחילה שיצטנן התנור מהחום של ההכשר ואח"כ ישתמש בו לצורכי הפסח. אולם, למנהג האשכנזים: יש המסתייגים מהכשרת תנור לפסח, ובפסח אינם משתמשים כלל בתנור. דין הטורבו-גל כדין התנור. לענין התבניות יש להחמיר ולא להכשירם בליבון מכיון שעל ידי הכשרם תבניות אלו יתקלקלו, ולפיכך, ראוי להשתמש בתבניות חדשות או תבניות המיוחדות לפסח.

ד"ת לע"נ מרת יולנדה בת מרים ז"ל, נלב"ע ו' בניסן התשמ"ט ת"צ'ב'ה'